

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Laptulajdonos a CORVIN Lapkiadó R. T.

DÉLI HIRLAP

A timiștorontali törvénysek bej. sz. 85. (Doss. No. 934/1938)
Alapította:
Dr. VUCHEIICH ENDRÉ
és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Vezuvtól délre erős brit páncélos erőket tartóztattak fel a németek

A nemzetgyűlés összeüléseiig Mussolini gyakorolja az államfői jogokat az olasz fasiszta köztársaságban

Svéd lapértesülés: A londoni emigráns kormányok arra kérik az angolszászokat, szállják meg Délkelet-Európa országait, mielőtt a Szovjet ráteszi lábát ezekre a területekre

Disszavert erős szovjet áttörési támadások Zaporozsje harci körzeleiben

maszkodik — fejezi be a Curentul berlini tudósítójának háborus helyzetképe.

Olaszország

A fasiszta sajtó meglepéssel ír arról, hogy a háromhatalmi egyezmény tagállamai elismerték a Mussolini vezette alatt álló olasz fasiszta köztársasági kormányt. A fasiszta kormány rádiója közölte, hogy *Mussolini gyakorolja ezidőszelint az új köztársasági fasiszta Itáliában az államfői jogokat.*

Jelentik, hogy az olasz király és Badoglio-kormány Szciliából Dél-Olaszországba tette át székhelyét. A német távirati iroda stockholmi NST-értesítésre hivatkozva arról ad hírt, hogy az Egyesült Államok és Anglia főleg három kérdésben folytat tárgyalásokat Viktor Emánuel királlyal. Az erről szóló newyorki értesülések szerint mindenekelőtt a *Badoglio-kormány újalakításáról* van szó. A második kérdés: a feltétel nélküli megadásról szóló megállapodás ügyében egy fontos okmány aláírása. A harmadik lényeges kérdés a *Badoglio-kormány hadüzenete* Németországnak. Ez utóbbira vonatkozóan a New York Times megjegyzi, hogy Olaszországnak a Badoglio-kormány rendelkezésére álló részét hamarosan „hadviselő országnak” tekinthetik. Természetesen bizonyos kérdések még tisztázandók: Badoglio Itáliájának, mint „hadviselő országnak” elismerése a szövetségesek részéről főleg attól függ,

mily mértékben támadják Badoglio híveit a németeket. Nem mellőzhető körülmény az sem, hogy Abesszinia törvényes uralkodójával előzőleg el kellene ismerni Haile Szelassziét, — írja a New York Times.

Délkelet-Európa

A jugoszláviai partizán-harcokkal, valamint Péter jugoszláv király Kairóba érkezésével foglalkozva Berlinben ismét figyelemreméltó megjegyzéseket fűztek a délkelet-európai helyzethez. A Wilhelmstrassen — mint erről a Rador tudósítója beszámol — egy svéd lap londoni jelentését tette szóvá. A svéd lap tudósítója rámutat arra, hogy a *londoni emigráns kormányok* — a keleti és az olaszországi katonai helyzet alakulására való tekintettel — annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy az angol és amerikai csapatok szállják meg Délkelet-Európa országait, mielőtt még a Szovjet rátenné lábát ezekre a területekre. A svéd lap szerint londoni illetékes körökben ezek a kívánságok megértésre találtak, kijelentették azonban, hogy London és Washington ellenében kerülne a Szovjettel, ha a kívánságokat teljesítené.

Berlini megítélés szerint ez a brit válasz elzárkózást jelent és benne a német felfogás igazolását látják, mely szerint az angolszászok nem tehetnek semmit sem a Szovjet ellen Délkelet-Európában. A Wilhelmstrasse szóvivője lehetségesnek tartja például, hogy a ju-

goszláv emigránsok le is vonják a következtetéseket e válaszból és tárgyalásokba bocsátkoznak a moszkvai irányítás alatt álló Tito tábornok, partizán-vezérrel.

Német részről egyébként ezuttal is hangsúlyozták, hogy az angolszászok és a Szovjet egymás közötti versengése a Balkánról mutatja, mily nagy fontossága van e területnek a jövő Európájának megszervezése tekintetében.

Törökország

Török politikai körök érdeklődéssel fogadták azt a hírt, hogy „A háború és a munkásosztály” című szovjet folyóirat most megjelent számában helyreigazítja előző számának azt a cikkét, amely török-ellenes beállítottságával kelletlenül s ilyenformán kínos benyomást kellett Ankarában. A szovjet folyóirat szerkesztője szerint a cikkből „tévedésből” kimaradt éppen az a rész, amely elismeréssel nyilatkozott a török semlegességről és kiemelte, hogy Törökország azáltal, hogy elzárja az utat Irak és Szíria felé, hasznos szolgálatot tesz a szövetségeseknek.

×

A Törökország irányában folytatott angolszász és szovjet politikákhoz érdekes megjegyzéseket fűz a Viat a című bucaresti lap. Kiemeli, hogy Törökország a londoni és moszkvai megnyugtatók ellenére „nem az európai, hanem a szovjet hájaron vonja össze csapatait”. (—r.)

A háborus események fokozott mértékben irányítják magukra a figyelmet. Keleten a dnyepéri vonalon erős német elhárítás jelei mutatkoznak. A délolaszországi fronton Nápoly körzetében van jelenleg a harcok sulypontja. Berlinben rámutatnak arra, hogy a Vezuvtól délre erős brit páncélos erőket tartóztattak fel a németek. A németek — mint a vezéri főhadiszállás hadijelentése is megállapítja — az angolszász partraszállás megakadályozása érdekében a nápolyi kikötő berendezéseit szétrombolják.

A keleti arcvonal

A Curentul című bucaresti lap berlini tudósítója rámutat arra, hogy Berlinben a keleti hadihelyzetet a Dnyeper-vonalon való elhelyezkedés jegyében ítélik meg. A német csapatok elszakadó hadmozdulatai egyelőre — a Dnyeper jobb partján — megállapodtak, állapítja meg a román lap tudósítója, majd így folytatja:

— Nyíjt kérdés marad, hogy a német hadvezetés végleges téli arcvonalnak tekintie-e ezt a frontot, vagy ez a vonal is csak átmeneti. Tény, hogy az arcvonal most a Dnyeper mentén megállapodott s jelenleg nem lesznek mozgó harcok.

— Több éjtszakán át a Szovjet megkísérelte az átkelést a Dnyeperen, a résen álló német védelem azonban ezeket a kísérleteket meghiúsította. Kivétel e tekintetben csak a Zaporozsjtól délkeletre felvő térség, — állapítja meg a Curentul tudósítója. — Tudvalévő, hogy ezen a helyen a Dnyeper hirtelen nyugatra kanyarodik s ugy ömlik a Fekete-tengerbe. Ennek a térségnek felette nagy hadászati jelentősége van, a Szovjet áttörési támadásai itt tehát várhatóak voltak. A német arcvonal áttörése ezen a vonalon maga után vonta volna a krán-térséget és a kubani hídfő teljes kiszélesítését. Az arcvonalat itt heves német ellentámadások állították helyre.

— Hasonló erőfeszítéseket fejtettek ki az oroszok Dnyepropetrovsk és a Prípet-folyó torkolata között is, a Dnyeper mintegy 500 kilométer hosszú vonalán. E támadások célja nyilvánvaló: az áttörés a Dnyeper középső szakaszán elszigetelne a Dnyeper-kanyarulatban álló német erőket. Itt a Szovjet nemcsak gyalogsággal és utász-csapatokkal, hanem ejtőernyősök harcbevételével is megkísérelte az áttörést. Valamennyi kísérlete — mint a Curentul tudósítója írja — siralmasan végződött.

— Heves harcok tombolnak a Szmolenszk és Roszlavl között lévő harci szakaszon. E két várost, mint ismeretes, a németek kiürítették. Itt az orosz rohamok célja az volt, hogy áttörjék a mozgásban lévő német arcvonalat. Ez a frontszakasz ugyanis összefügg a dnyepérivel.

— Bár még heves harcok dülnek — folytatja a román lap — előzetes mérleget már felállíthatunk a német visszavonulásról. Az új arcvonal most rövidebb. Ennek az arcvonal-rövidítésnek az a következménye, hogy az új front összehasonlíthatatlanul sürűbben elhelyezett csapatokkal védhető, mint az előbbi. Ezenkívül tartalékok egész sora áll a német hadvezetés rendelkezésére, ami lehetővé teszi nemcsak a rugalmas védekezést, hanem támadó jellegű sulypontok létesítését is.

— A Dnyeper-vonal, akár átmenetinek, akár állandónak számítják, az ezen a területen található egyetlen nagy földrajzi akadályra, a Dnyeper-folyóra tá-

A politikai arcvonal

Mussolini államfői jogokat gyakorol

Róma. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A fasiszta köztársaság államfői teendőinek átvétele alkalmából Mussolini a következő felhívást intézte az olasz néphez:

A szeptember 26-án tartott minisztertanács által jóváhagyott nyilatkozattal megalkult az új köztársasági fasiszta állam, amely a legközelebb összehívandó alkotmányozó nemzetgyűlésen kapja majd meg alkotmányos működésének végleges elismerését. Addig az új olasz köztársasági fasiszta államfői jogainak gyakorlását átveszem.

Románia, Magyarország és Szlovákia is elismerte az új fasiszta kormányt

Bucuresti. (Rador). Hitler Adolf német vezér és kancellár Antonescu Ion tábornagy-államvezető tudomására hozta, hogy Benit, Mussolini elnöklötte ajatt megalkult a fasiszta kormány, valamint közölte annak a jegyzéknek a szövegét, amellyel a német kormány a fasiszta kormányt elismerte. A jegyzék szövege a következő:

„Duce, örömmel és meglepéssel fogadtam közléset Olaszország köztársasági fasiszta kormányának megalakításáról. Duce, van szerencsém tudomására hozni, hogy a német birodalom kormányja Olaszország egyeduralkodó kormányának ismeri el az Ön alakította kormányt s mint hűséges szövetséges, vele együtt a háborút a győzelmes befe-

jezésig folytatja.”

Hitjének arra a kérelmére, hogy Románia szintén ismerje el az új fasiszta kormányt, Antonescu Ion tábornagy-államvezető Mussolininek, a fasiszta kormány elnökének ezt az üzenetet küldötte:

„A Führer hivatalosan közölte velem azt, hogy Ön megalkototta új kormányát és kérte, hogy Románia e kormányt ismerje el. Van szerencsém közölni Önnek, hogy Románia az új kormányt elismeri. Mint kétezer éves, tövissekkal teli és véres történelmünk folyamán, most is minden erőnkkel azon vagyunk, hogy, mint európai perem-nép, létünk, szabadságunk s jogaink megmentésére irányuló évszázados harcunkat to-

vább vigyük, éppenugy, ahogyan a sulyos és számtalan áldozat eljénre megtettük azokkal szemben, akik csapatok mérték ránk és reánk törtek, hogy legigazságnak. Duce, kérem, fogadja nagyrabecsülésem kifejezését.”

Róma. (Rador). A német távirati iroda, a DNB. jelenti: A magyar kormány elismerte az olasz fasiszta köztársasági kormányt.

Pozsony. (Rador). Hivatalos forrásból közlik, hogy a szovjet kormány szeptember 27-én tartott minisztertanácsi ülésén kimondotta a Duce vezette alatt álló olasz fasiszta köztársasági kormány elismerését. Ez alkalommal Tuk, szlovák miniszterelnök szíves hangú táviratot intézett a Ducehoz.

THÁJFÖLD ÉS A NACIONALISTA KINA ALLÁSFOGLALÁSA

Bangkok. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A thájföldi kormány elismerte az olasz fasiszta köztársasági kormányt.

Nanking. (Rador). A német távirati iroda, jelenti: A kínai nemzeti kormány elismerte az olasz fasiszta köztársasági kormányt.

Hull vállalja a részvételt a hármass találkozó

Amszterdam. (Tp.) Washington politikai körében élénken foglalkoznak a szövetséges hatalmak külügyminisztereinek között álló értekezletével és ismertetik Corbell Hull amerikai külügyminiszter ambalózlését, amely szerint végül is elhatározta, hogy résztvesz a hármass külügyminiszteri találkozó. Ezzel kapcsolatban úgy gondolják, hogy az értekezletet mégis Londonban és nem Moszkvában tartják meg, mert Hull-ól köztudomású, hogy nem szívesen utazik repülőgépen.

MIRŐL LESZ SZÓ A HÁRMAS KÜLÜGYMINISZTERI TALÁLKOZÓN?

A hármass külügyminiszteri találkozóval kapcsolatban a svéd sajtó megállapítja, hogy számos fontos politikai kérdés kerül majd szónyegre. Az egyik kérdés az olaszországi és több, a szövetségesek katonai megszállása alá kerülő területek politikai igazgatása. Ez a kérdés egyelőre a földközi tengeri bizottság vonalvezetésére lesz kihasználva. A másik kérdés Szovjetország háború utáni terveinek és követeléseinek tisztázása. Több más kérdés is napirenden lesz, amelyek nem igen alkalmasak a Roosevelt-Churchill-Sztalin találkozó utjának az egyengetésére. A szovjet-japán viszony is foglalkoztatja majd a külügyminiszteri értekezletet, írják a svéd lapok.

A JUGOSZLAV KIRALY MEGÉRKEZETT KAIRÓBA

Amszterdam. (Rador). A német távirati iroda ismerteti a brit hírközvetítő szolgálata jelentését, mely

szerint Péter jugoszláv király és kísérete megérkezett Kairóba.

UJABB POLITIKAI GYLKÖSSÁG FRANCIAORSZÁGBAN

Párizs. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A francia lapok közlik, hogy Sauckel franciaországi német környezetet eljuttatva főbiztos, Ritter Julius dr., a munkamozgósítási szervek vezetője halálos merénylet áldozatává esett. Rittert 1942 májusában nevezték ki e tisztségre.

Párizs. (Europapress). Ritter drt abban a pillanatban gyilkolták meg, amikor Peirarquet uti lakása előtt gépkocsira szállt. Ritter dr. 51 éves volt.

Párizs. (Rador). Az Oeuvre című francia lap Ritter dr. meggyilkolásával foglalkozva hangoztatja, hogy a

Japán felvilágosítást kér Moszkvától

Tokió. (DNB). A kormány tájékoztató hivatalában úgy tudják, hogy Tokióban még nem erősítették meg hivatalosan a szovjet hírszolgálati irodának arról szóló bejelentését, hogy hét amerikai bombázó repülőgép szeptember 12-én kényszerleszállást végzett Kamszaka-félsziget szovjet részén, miután előzőleg támadást intéztek a japán Kurili-szigetek északi partvidéke ellen. Szató moszkvai japán nagykövete nemrégiben ücsitotta kormányra, hogy ebben az ügyben kérjen megfelelő fel-

világosítást a szovjet kormánytól. A japán kormány azonban mindezekig nem kapott értesítést. Ha a szovjet távirati iroda értesülése igaznak bizonyul, még nem közölhetik, hogy japán részről tesznek-e és ha igen, milyen lépéseket — mondják a japán tájékoztató hivatal körében.

A MEGSZÁLLT OLASZ TERÜLETEK KÖZIGAZGATÁSA

Genf. (Rador). A német távirati iroda washingtoni értesülés nyomán közli, hogy Berle, az Egyesült Államok külügyminisztériumának egyik főtisztviselője a legutóbbi sajtóértekezleten kijelentette, hogy az olasz katonai közigazgatás teljes egészében a szövetséges főhadiszállás ellenőrzése alatt áll.

Berle nem volt hajlandó válaszolni arra a kérdésre, hogy a szövetséges kormányok hoztak-e már végleges határozatot a Badoglio-kormány hatásköre és feladata tekintetében.

WAWELLT DELHIBE VÁRJÁK

Bangkok. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A delhi rádió közölte, hogy Wawell tábornagyot, Indiai új alkirályát október 16-ra várják Delhibe.

Jelentéseink a harcterekről

A brit partraszállási flottát támadó német buvárnaszádok hat hajót süllyesztettek el a Földközi-tengeren

Berlin. A német vezéri főhadiszállás jelenti:

A kubáni hídő közepő szakaszán nagy szovjet erők egy támadása megbiúsult.

Zaporozsje harci körzetében a német csapatok eináritó arcvonalá ellen a Szovjet újonnan odahozott hadosztályok kíméletlen harcbevételével és erős csapárcsapó-kötélcékek támogatásával újabb ártóreszi támadásokat kezdett. A támadásokat mindenütt véresen visszaverték.

A Dnyeper közepő folyásánál a bolsevisták átkelési kísérleteiket számos helyen folytatták. Egy német ellentámadás a szovjet csapatokat visszavetette az egyik hídőre, amelyet az átkelhetetlen terepen létesíthettek maguknak.

A keleti arcvonal közepő szakaszán német csapatok a legsúlyosabb időjárási viszonyok és terepnehézségek ellenére, továbbá részben heves ellenséges támadások állandó elhárítása közben végrehajtották a kijelölt mozdulatokat.

A délolaszországi arcvonalon az angol-szász csapatok a német haderők mozdulatát általában csak gyengébb erőkkel követték. A Vezuvól délre erősen utánnomuló angol páncéjos erőköt megállásra kényszerítették.

A német arcvonal mögött fekvő Nápoly városában az ellenséges partraszállások megakadályozása érdekében a kikötői berendezéseket részben szétrombolták. A felhőbban kommunista zavarások ellen a legélesebb rendszabályokat írták életbe.

Északkeleti-Olaszország megtisztítása a szlovén és kommunista bandáktól, a Görz városától keletre levő területen kedvezően halad előre. A banditák az utóbbi napokban 1000-nél több halottat és több ezer foglyot vesztek.

Angol bombavető gépek szeptember 30-ra virradó éjszaka a rajna-westfaljai terület fölé repültek és messze szétzórta több helység lakónegyedeire elsősorban Bochum városára bombákat dobáltak. Néhány templomot és kórházat súlyos találatok érték. A lakosságnak veszteségei voltak. A lelőtt ellenséges repülőgépek számát most állapítják meg.

Német tengeralattjárók a Földközi-tengeren az ellenséges partraszállási flotta elleni harcban és az Atlanti-óceán az ellenséges utánpótlási forgalom elleni küzdelemben 6 hajót süllyesztet-

tek el 42.200 tonna tartalommal és egy rombolót.

Német tengeri harci erők, továbbá kereskedelmi hajók fedélzeti légvédelme és a tengerészeti léghárítás szeptember 1-4-ig 30-ig terjedő időben 121 repülőgépet semmisített meg.

A Constanta kikötője ellen már tegnap jelentett légi támadás sikeres elhárításában a román légvédelmi tüzérség kiválóan vett részt.

A ROMÁN-NÉMET LÉGLÉHÁRÍTÁS MEGHUSÍTOTTA A CONSTANTA ELLENI REPÜLŐTÁMADÁST

Bucuresti. (Rador). A miniszterelnökség közli: Szeptember 28-án déli 12 óra 55 perckor hat szovjet repülőgép támadást intézett Constanta városa és kikötője ellen. A légvédelem azonnali és rendkívül heves elhárítása következtében anyagi kár nem keletkezett. A román-német léghárító ütegek a hat repülőgépből négyet lelőttek.

ANGOL REPÜLŐGÉPEK SZÁLLTAK AT SVÉD TERÜLET FÖLÖTT

Stockholm. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Angol repülőgépek szerdáról csütörtökre virradó éjszaka, Halmstad fölött déli irányba repülve megsértették a semleges Svédország légtérét. A város légvédelmi tüzérsége, valamint a göteborgi légvédelem működésbe lépett. Éjfélkor Karlskrona fölött is elrepültek az angol repülőgépek, a légvédelem ott is tüzelésbe kezdett.

NÉMET HADITUDOSÍTÓ NÁPOLY HELYZETÉRŐL

Nápoly. A Nemzetközi Sajtótudósító jelenti: Nápoly jelenlegi helyzetéről számol be Günther Weber német haditudósító. Az angol-amerikai légi támadások sok kárt tettek a városban, úgyhogy jelenlegi állapotában nem igen csalogathatná a látogatókat, hacsak a bombatámadások hatását nem akarnák tanulmányozni. Tekintve, hogy csak néhány tucat kilométernyire a várostól délre elkeseredett harcok folynak. Nápoly kikötője is elvesztette jelentőségét. Nápoly ma bizonyára az egyetlen milliós város a világon, amelynek nincs vasúti összeköttetése, pályaudvarai, gyárjai és műhelyei kihalnak.

A város lakosai azonban már hozzászoktak a bombázások borzalmas éjszakai sakkal rosszabb dolgokat is átéltek, — írja a német haditudósító. — Ma már örömmel állapítják meg, hogy több városuk

nem a háború középpontja. A légi riadót adó szirénák ugyan éjjel-nappal megszólalnak most is, ma már azonban a lakosság nyugodtan fogadja a riadót. A földalatti vasut állomái, amelyekben négy héttel ez előtt még tízrek töltöttek az éjszakát, ma már üresek. A kevés lakható városrészen viszont olyan élnek az élet, mint a hangyalyban. Az egész belvárosban csak négy étterem van nyitva ellenben sokszáz fagyaltoló működik.

A lakosságnak a német katonákhoz való viszonyáról nehéz egységes képet alkotni — folytatja a német haditudósító. — Julius 25-e után kommunista elemek tüntek fel és több összetűzést idéztek elő, majd szeptember 9-én és 10-én egyes városrészekben rövid tüzharcokra is sor került. Ma már

a lakosság ismét nyugodt magatartást tanusít a németekkel szemben. A nápolyiaknak nagy üzleti érzékek van és az utóbbi két hét alatt sokszere igyekeztek keresni a Badoglio-uralom bukásán. Az óriási katonai raktárakat éjszaka polgári egyének kifosztották úgyhogy a német városparancsnok erőlyes intézkedéseket volt kénytelen tenni a hadianyagkészletek visszaszerzésére. Este nyolc óra után polgári egyén nem tartózkodhatik Nápoly utcáin. Egy nagy dohányraktárt a katonáknak a napokban fegyverrel kellett megvédeniök a fosztogatóktól. A lakosság nagy része azonban nyíltan Németország és a fasizmus mellett foglal állást. A rendfenntartó szolgálat a fasista milícia és a rendőrség kezében van, akárcsak a tüzrendészet és az egészségügyi szolgálat, — fejeződik az NST. — jelentés.

SEHOL NEM SIKERÜLT A NÉMET FRONT ÁTTÖRÉSE

Berlin. (Rador). A Berliner Börsenzeitung összehasonlítja az utóbbi hetek német elszakadó mozdulatait azokkal a nagy vereségekkel, amelyeket a szovjet erők az 1941. évi óriási bekerítő csatákban szenvedtek. Ilyen szempontból az ujság a következőket írja:

Késztelen, hogy a német elszakadó mozdulatok folyamán seholy sem sikerült az ellenségnek a német front áttörése és hogy végleg bekerítsen hadosztályokat, vagy legalább ezredeket. A keleti harcok végleges kialakulása szempontjából óriási jelentősége van annak, hogy Szmolenszk és Roszlavl kiürítése az ellenség beavatkozása nélkül mehetett végbe.

Arra a kérdésre, hogy miért kellett a német elszakadó mozdulatoknak végbemeniök, megadja a választ az a pillanat, amellyel az egész katonai helyzetet tekintjük át.

Keleten óriási arcvonalakon harcolunk és ugyanakkor a Földközi-tenger körzetében is. Ehhez a helyzethez kell alkalmaznunk szükség szerint az arcvonalakat mindenütt, figyelembe véve a földrajzi adottságoknak olyan módon való felhasználását, hogy gazdaságosan bányhassunk katonáink vérével. Ezért választottunk rövidebb arcvonalat. Ez a rövidebb arcvonal lehetővé teszi számunkra, hogy jobb feltételeket teremtsünk a közlekedés és utánpótlás számára. Minden pedig azért történik, hogy az ellenséget, akármelyikről van szó, ott verhessük meg, ahol végleg legyőzhetjük. — hangoztatja a Berliner Börsenzeitung.

Legújabb

A washingtoni kormány megengedte Sforza grófnak, hogy hazatérjen Olaszországba

Lisszabon. (Tp.) Sforza gróf, az Amerikában élő volt olasz külügyminiszter — mint az Egyesült Államok külügyi hivatala közli — felhatalmazást kapott a washingtoni kormánytól az Olaszországba való visszatérésre.

Az északamerikai külügy, hivatal nyomtatékosan hangoztatja, hogy ha Sforza arra határozza magát, hogy visszatér Itáliába, ez saját kezdeményezésévé tekintendő; Sforza tehát nem a szövetségesek képviselőjeként térne vissza hazájába.

Genf. A Neue Zürcher Zeitung című svájci lap értesülése szerint Sforza gróf, akiről az utóbbi napokban egymásnak ellentmondó hírek voltak forgalomban, most Newyorkban nyilatkozott és kijelentette, hogy az olasz király és kormányja mögé áll.

Teljes egyetértés Washington és Rio de Janeiro között

Madrid. (DNB) Rio de Janeiról jelenti: Brazília hadügyminiszter az Egyesült Államokból való visszatérésre alkalmából kijelentette, hogy Washingtonban minden kérdést megvitatnak, mely a brazil expedíciós hadsereg tengerenbeli igénybevételére vonatkozik.

Aosia hercege egy angol-szász támaszpontra érkezett

Bern. (Rador). Az Exchange Telegraph című londoni lap értesülése szerint az aosiai herceg magánjachtján egy földközi-tengeri amerikai támaszpontra érkezett.

A szovjet-lengyel viszony rendezése miatt is sürgős a hármass értekezlet

Stockholm. (Tp.) A Dagens Nyheter című svéd lap londoni tudósítója rámutat arra, hogy a Szovjetország-lengyel ellentéték kifeleződése is sürgössé teszi a hármass értekezletet. A Londonba érkező jelentések szerint keleten az arcvonal mögötti területeken sorozatos összetűzésekre kerül sor az orosz, valamint orosz-barát lengyel csapatok és az orosz-ellenes lengyel csapatok között. Londonban szükségesnek tartják a szovjet-lengyel viszony tisztázását, mielőtt még jobban élmérgesedik a helyzet.

MOSZKVA MEGNYUGTATÓ NYILATKOZATAI ELLENÉRE

A svájci nemzeti ünnep alkalmából...

II.

Az én egyenlőség-tudat és egyenlőség-követelmény a svájci társadalom legszelebb rétegeitől egészen az államvezetés csúcsáig terjed.

Sokan azt mondják: az állandó, aktív fizetési mérleg s az egészséges jövedelemelosztás is hozzáadja ehhez a magassághoz.

Kétségtelen, hogy jövedelmi és vagyoni tekintetben is Svájc a világ egyik leggazdagabb országa. Jóllehet már az első világháború is óriási veszteségeket okozott az országnak s egész iparágakat sodort a válságba, a svájci nemzetvagyon mégsem lett kisebb. Fejlődésének iránya főleg a kisvagyonok felé tendál s 1931-ben, midőn a világválság nagy politikai katasztrófák bekövetkezéséig rázott meg egyes országokat, Svájcban minden ezer lakosra több mint ezer takarékpénztár esett... Ugyanerről beszél az a megfigyelés is, hogy amikor egy vállalati gépirőnök még havi 2-300 frank, egy villamoskálauznak havi 4-500 frank körül mozgott a fizetése, az igazgató sem kapott többet 800-1000 franknál.

Zürichben, a fényes nemzetközi Baur au Lac-ban nem is egyszer pillantottam meg egy-egy kérgeskezi munkáscsaládot; tagjai a teljes emberi egyenlőség öntudatának biztos nyugalmával ültek, esetleg megújban, a ragyogó asztalok mellett. Ugyanígy ültek az opera páholyaiban és szőlőeszekéin is. Egy luganói fiatalember, akit hétköznapi egy építkezésnél figyeltem meg, ahogy maltert talicskázott — másfél frank békebeli órabérért — szombaton meglepetésemre, elegáns öltözkémben egy finom ötből teát látam viszont; felszólítottam, tangózt egy igen jól öltözött fiatal hölgyvel. A társadalmi kiegyensúlyozottság leleplezője a megszólítások is, melyek franciázan egyszerűek: a „főnök ur” is legfeljebb „Herr Werner”, „Monsieur Werner”; a felesége sem több, mint „Frau” vagy „Madame Werner” s a legmagasabb rangjelzés, amit megadnak a „Herr vagy Frau Rat”: „Tanácsos ur! Tanácsosné asszony!”

Mindennez régi beidegzettség kell, rég megélt tudata az egyenrangúság érzésének. Olyasmí, ami a legtöbb helyen a jövedelmek megfelelőbb alakulásával is aligha rögtönözhető. Nem rögtönözhető, de a nevelés berkeiben mindenestre kezdeményezhető.

Svájcban a köztudat és az öntudat természetéhez tartozik, hogy a „kisember” is „nagy ur” és a „nagy ur” is „kisember”. Ha bármely, mégoly jelentős közhivatalba belépünk, legyen az bár magának a Szövetségtanácsnak egy berni irodája, a fogadtatás közvetlenségéből is rögtön érezzük, hogy a legmagasabb állású tisztviselő sem a nép feljebbvalójának, hanem alkalmazottjának érzi magát; nem fölöttük áll, hanem közöttük, mintegy primus inter pares a testvérek között.

D'Oliveira portugál diplomata, két ízben is berni portugál követ egy Svájcra írott memóriájában a svájci közhivatalnok, sőt általában a svájci ember fogalomképeként Ludwig Forrer egykori köztársasági elnököt állítja a világ elé.

Az egyszerű gazdának és a bölcs politikusnak volt a keveréke Forrer, mellesleg híres jogtudós és népszerű költő. Vendégfogadó tulajdonos is volt; s míg ő Bernben ejnöke volt az országnak és nagyhatalmak követei tisztelgettak a szobájában, azalatt odahaza a két nőttestvére kiszolgált a vendégeket az asztaloknál.

Forrerben tipikusan svájci volt: politikai éleslátása, tiszta judiciuma, a kemény szarkazmus, mellyel olykor alaposan megmondta a véleményét... s lényének természetes egyszerűsége. Háza kertjében számos diplomata vendége láthatja ingujjban az ejnöke urat, cseresznyefái ágai között, amint a piros gyümölcsöket hangos nevetéssel szórógatta le kisebb gyerekeiknek... Az ő elnöklése idején nyitották meg a Simplon-alagutat. S a milánói megnyitó ünnepsé-

A török csapatokat nem az európai, hanem a szovjet határon vonják össze

Bucuresti. A szövetségesek új diplomáciai támadásba kezdték Törökország hajlandóságának megnyerésére. — írja a *Viața* című román lap. — Ez alkalommal azonban a Törökország felé fordított figyelemnek egészen más a jellege, mint amilyen volt előbb. Már nincs szó arról, hogy nyomást gyakoroljanak Törökországra a háborúba való lépése céljából hanem azokról a megnyugtatókról, amelyekkel London mind jobban foglalkozik az ankarai kormányhoz intézve őket, London ugyanis le akarja csillapítani azokat a jogos aggodalmakat, amelyek Törökországot a Szovjet részéről való fenyegetés miatt töltik el.

A legfőbb angol érv Törökország megnyugtatóására azon alapszik, hogy a Föld-

közi-tengeri szövetségi bizottságban Moszkva is benne van. Moszkva részvételét ebben a bizottságban egy magyarrazzák, hogy ezzel a Szovjet eddigi megerősége megenyhült azokban a kérdésekben, amelyek a Földközi-tenger környékére és a déjkelet-európai területekre vonatkoznak. Ezekben a kérdésekben ugyanis Törökország a legnagyobb mértékben érdekelt fél.

Hogy ez az érvelés meggyőzőbb legyen, a szovjet kormány hajlandó nyilvánosan megcáfolni „A háború és a munkásosztály” című kommunista evjü újság cikkét, amelyben ez a szovjet újság az állította, hogy Törökország semlegessége Németországnak van hasznára.

Times: „Törökországnak döntő szava lesz a béke megkötésekor a Balkánra vonatkozóan”

Sőt a brit sajtó minduntalan felemlíti, hogy Törökországnak nagy befolyása lehet a Balkánon. A „Times” határozott kijelentést tesz arról, hogy Törökországnak döntő szava lesz a béke megkötésekor a balkáni területekre vonatkozólag.

Mindent az előlevezést a török politika

ugyanazaj az udvariassággal és gondossággal fogadja, mint előbb azokat a szíves biztatásokat, hogy Törökország lépjen be a háborúba. A török felelős államférfiak szóbeli vagy írásbeli megnyilatkozásai állandóan az egysúly megtartását jelentik, a nélkül, hogy a mér-

leg nyelve az egyik vagy a másik háborus csoport felé hajlanék, de az országban végbemennő katonai előkészületek elegendő világosan beszélnek az ankarai kormányzó körök felfogásáról.

Övátossági katonai rendszabályok

A valóság az — folytatja a *Viața* — hogy a londoni, sőt a legutóbbi időben a moszkvai megnyugtatók ellenére is a török csapatokat nem az európai, hanem a szovjet határon vonják össze. A török vezető politikusok valóságérzetét nem tévesztik meg és nem fogják megtesztelni ígéreteket, amint nem félelmedhetnek meg a nyomásuktól sem.

Közelebről vizsgálva a tényeket, csábít az a gondolat, hogy Anglia maga is jó szemmel nézi a török övátossági katonai rendszabályokat, mert a Szovjetnek az iráni politikába való keveredése napról-napra kellemetlenebb a londoni államférfiaknak, — fejezi be érdekes cikkét a bucaresti lap.

NAGY IDŐK KIS RIPIORTJAI

Franciaország be akarja vezetni a „fűszer-валютát”

Tenniszlabdákkal ajándékozta meg a tenger egy dán halászfalu lakosságát — Egy portugál király ékszerének sorsa

A világsajtó kis hírei gyakran érdekes és jellemző tükröképpé adják a történelmi időknek. Figyelemreméltó ebből a szempontból a francia lapoknak az a híre, hogy Franciaország fűszerben akarja megfizetni egyes fontos import-árúkat. Ez a hír feleleveníti a közép-kor gazdasági forgalmának egyik jellegzetes tünetét, a „fűszerвалютát”.

A középkorban az európai országok az aránynál is nagyobb értéket tulajdonítottak a Távol-Keletről érkezett fűszereknek.

A fűszerek ugyanis évekig vándoroltak tengereken és kontinenseken, amíg számos viszontagság és kockázat után megérkeztek a Nyugatra. A borsnak például olyan értéke volt, hogy városok kincseskamráiban őrizték. Gazdag polgárok falájában adták ki jányaik hozományát, az adót pedig gyömbérbe fizették.

A „fűszer- valuta” divatja, ugyilátszik, most, századok múltán feltámadt Franciaországban. A közfogyasztásból már régen eltűnt a keleti fűszer, de Franciaországnak ugyilátszik mégis tekintélyes készletei vannak még fűszerekből, elsősorban borsból, mert a hírek szerint Franciaország ezzel a fűszerrel akar fizetni bizonyos importált árucikkeket.

A tenger ajándéka

A tengeri háború érdekes és váratlan ajándékokhoz juttatja mostanában a halászokat. A tenger árja gyakran sodor például a dán partokra megtorpedózott hajóroncsokat, amelyeknek anyagát a hajászok felhasználhatják. Megtörténik az is, hogy ládákat sodor-

partra a tenger és a ládák gyakran érdekes ajándékokkal lepik meg a partmenti községeket lakóit.

Néhány nappal ezelőtt például az egyik dán halászfalu lakói nagyobb ládat fogtak ki a tengerből. A ládában nagy meglepetésükre tenniszlabdákat találtak. A kitűnő anyagból készült gumzilabdáknak nem adott a tengeri fürdő. A hajászok természetesen nem tudták mit kezdeni a tenniszlabdákkal, amellyel Kopenhágába küldtek. A tenniszjátékosok társadalmában viszont nagy örömet keltett a váratlan küldemény.

Amikor a láda tartalmát megszámozták, kiderült, hogy az 1100 kitűnő „békebeli” anyagból készült tenniszlabdát tartalmazott.

Miután évek óta Dániában sem gyártanak tenniszlabdát, a dán sportközönség érthető örömmel fogadta a tenger váratlan ajándékát.

Don Miguel király kincsei

A portugál sajtónak érdekes riport-anyagot szolgáltat a nemzeti bank igazgatóságának határozata. Egy több mint hatvan éves per aktái zárulnak le ezzel a határozattal.

Ennyi ideig tartott az a pereskedés, amelyet a száz évvel ezelőtt deponizált Don Miguel király örökösai folytattak a kincstár ellen. Az uralkodó hatvan le származottja perejt a portugál államot a trónjától megfosztott autokrata király vagyonáért. Az örökösödési per Don Miguel ékszeréit folyt.

A kilencszázézer escudosára becsült ékszergyűjtemény az állam tulajdoná-

gen, a cilindres-rendjeles európai méltóságok sorában a svájci elnök keltette a legnagyobb felhívást, amint egyszerű szürke zakóban, s puha, benyomott filckalapban lépkedett el a bersaglierik között... (Aminek láttán a milánói híres kalaposok nyomban megalkották a „Cappelli presidente Forrer” elnevezésű új kalaptípust).

Az 1920-as évek egyikében Schultess, az akkori svájci elnök Zürich mellett, Badenben nyaralt. Fájós lábát kurálta az iszapfürdőben. Közben naponta, negyedóránként átdiskurált a többi állampolgárral; vendéggel, pincérral, még a csaposlegényekkel is. Egy luzerni örögiat tulajdonos beszélt, hogy

akárhányszor, ha a fürdőház ajtajában találkoztak, az elnök erőszaklalt előre engedte: „Bitte, bitte, nur nach Ihnen!” „Csakis ön után!” — mondta neki több ízben is, kedvesen, az állampfő.

Ebéd után rendszerint maga cípete ki fekvőszékét a napsütötte pázsitra. Senki sem sietett oda, hogy segítsen neki. Amikor Bernből Badenbe és onnan visszautazott, bizony nem kapott szalonkocsit a svájci szövetségtanács feje. S midőn a kalauz a kocsijárába lépett, ő is éppúgy felmutatta a jegyét, mint akármelyik más utas.

Nem lenne tökéletes e kép, ha nem tennénk hozzá, hogy második osztályon utazott, megváltott jeggyel. Kétsége-

ban volt, a törvényszék azonban most az örökösöknek ítélte az ékszereket.

A nemzeti bank igazgatósága a törvényszék döntésének megfelelően legutóbb úgy rendelkezett, hogy az ékszereket ki kell szolgáltatni a törvényes örökösöknek. Az örökösöknek pénzértéken kívül történelmi értéke szinte felebelesíthetetlen, mert a kollektívban számos olyan drágakő is szerepel, amelyek a portugál királyok koronázási ékszeri közé tartoztak és amelyeket az utóbbi évtizedekben a portugál múzeumok őriztek. Az örökösödési per eldőltevel a múzeumok számos történelmi ritkasággal szegényebbek lesznek.

Alagut Európa és Afrika között

A földközi-tengeri alagut gondolata, amely már közel száz éve foglalkoztatja a francia mérnököket, ismét felbukkant. A francia lapok buzgólag foglalkoznak vele. Gazdasági szempontból valóban felmérhetetlen jelentősége volna egy ilyen tengeralatti összeköttetésnek Franciaország és az afrikai gyarmatok között. Az alagut a tervezett száharai vasútnak lenne folytatása, amelynek építési tervei már készen vannak, csak a háború miatt nem kezdődtek meg az előmunkálatok. Az alagut létesítése azonban már sokkal súlyosabb akadályokba ütközik. A technikai akadályokat főleg az okozza, hogy a kizemelt nyelven a tengerfenék távolról sem egyenletes, hatalmas szikladombok tátonganak benne, úgy hogy az alagutat esetleg ezer méteres mélységben kellene vezetni. Ezt a nehézséget a szakértők véleménye szerint úgy hidalhatnák át, hogy nem is valódi alagutat építenének, hanem óriási vizalatti csöveket vezetnének át Európából Afrikába. A mű létesítést Palma és Raz el Buera között tervezik, ahol a tengerszoros csak harminckét kilométer széles és legnagyobb mélysége csupán négyszáz méter.

Veres Sándor

len, hogy számos más országban éppen a vezetés tradíciói, formai elemei azok, amelyek hozzátartoznak az üdvös fejlődés biztosítékaihoz; s e formáknak is megvan mind a maguk szépsége, mind pedig a szültségessége. De e svájci jelenések még az utóbbi megfontolás mellett is elragadóan hatnak.

Svájc már órára megvívta önmagával azokat a harcokat, melyek során a kiömlő vér helyében a szabadság és egyenlőség érzete válik vérré és természeté. De mit tegyenek, akik még nincsenek e belső kiüdelmeik túlján? Lásák végre ezt az országot is, de látva lassák és halják meg végre a szavát, ha van füllük hallani.

(b. l.)

"Nápolyt látni, aztán meghalni"

"Nápoly vedere e poi morire." Az Olaszországról szóló utikönyvekben sürri olvashatjuk ezt a közismert idézetet. Most, hogy Nápoly csodálatos városa a hadműveletek középpontjába került, ismét időszerű lett a régi híres közmondás. Érdekes, hogy az idők során ezt a mondást többféleképpen értelmezték s az igazi jelentősége egészen más, mint ami a köztudatban szerepel.

Az idegenforgalmi reklámok mindenestire azt hangoztatták, hogy aki már Nápolyt megnézte, nyugodtan meghalhat. Semmit sem mulasztott el ezen a földön. Volt is fogantatni ennek a jelzőnek, mert talán nincs a világnak még egy városa, amely az utóbbi száz esztendőben annyi turista látogatót volna meg, mint Nápolyt.

Mégis le kell leplezni a szállóigévé vált mondatot, amely a helytelen értelmezésből fakadt. Eredetileg a közmondás így szólt:

"Nápoly vedere e poi Morit".
A „Moriból” lett aztán a „morire”. Érdekes azonban, hogy eredetileg a Morit-i hosszú i-vel írták. Ez pedig pontosan azt jelenti:

— Nápolyt látni és aztán Morit!
A régi prospektus ugyanis nemcsak Nápolyt csinált propagandát, hanem a föle nem messze levő Morinak is. Csak a későbbi időkben változtatták aztán meg a Morit „morire”-re (meghalni). Az elferdített mondat közben olyan szédületes népszerűsége emelkedett, hogy a nyelvészek és szakírók többször; tiltakozására sem változtatták meg. Költemények, dalok születtek ezzel a jelszóval és bizonyos, hogy Nápoly népszerűségéhez hozzájárul a jól alkalmazott frappáns mondat.

Nápoly város egyikéknél az utolsó két évtizedben rohamlépésben fejlődött. Közel 900.000 lakosa van.

— Uj pénzügyi adminisztrátor Deva-Déván. (Saj. tud.) Tapu Trandafir Hunedoara-Hunyad megye pénzügyi adminisztrátorát, aki 5 esztendőn keresztül működött Deva-Déván, pénzügyi felügyelővé nevezték ki és ezen minőségében Galatira helyezték. Helyére Neagu Straton került, aki állását már el is foglalta.

— Milyen feltételek mellett jegyeznek be kereskedelmi céget. (București). Az iparügyi, kereskedelmi és bányaiügyi államtitkárság belkereskedelmi ügyosztálya közli mindazokkal, akiknek a kereskedelem gyakorlására jogosítványuk van, hogy az 1941 február 24-i 125. számú rendelettel módosított törvény értelmében csak akkor jegyzik be a cégjegyzékbe, ha igazolják, hogy az illető kereskedelmi ág gyakorlásához szükséges és megfelelő üzlethelyiségük van. Nem jegyzik be az illető céget akkor sem, ha ugyanabban a helyiségben más kereskedelmi cég is működik. Eltekintenek ennek a rendelkezésnek az alkalmazásától, ha a helyiséget téglavagy deszkafallal teljesen kettéválasztják.

— A yorki érsek moszkvai látogatása véget ért. (Moszkva). A yorki anglikán egyházfió kilenc napos moszkvai tartózkodása után visszautazott Angliába. (Ep.)

— Folyik a horvátok hazatérése Olaszországból. (Zágráb). Egy szállító hajó, fedélzetén több ezer horvattal, Olaszországból utban van Horvátország felé. Különböző okokból olaszországi gyűjtőtáborokban internált horvátok hazatéréséről van szó. (Ep.)

— A husfogyasztás rendje Tarnaveni-Dicsőszenmártonban. (Saj. tud.) A városi közellátási hivatal rendelete értelmében a husiparosok hétfőn, szerdán és pénteken vághatnak a vágóhídon marhát, sertést és juhot. Ezek húsát a hét napján és pedig kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap árúszíthatják. Vendéglőkben, bodegákban és sörcsarnokokban is csak ezeken a napokon szabad húst felszolgálni. A többi napon csak baromfi, füstölt hús, szalonna és hal adható a vendégeknek.

Október 2, szombat
R. k.: Órangyalok
Protest.: Petra
Ortod.: Ciprián

lapkélte: 5 6 59 p.
A nappal hossza: 17 ó. 39 p.
A nappal hossza: 11 óra és 48 perc

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoara-i-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Bratiann 3. Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Távbeszélő: 17-11.

— Román kereskedelmi küldöttség Isztanbulban. (Isztanbul). Szerdán délután román kereskedelmi küldöttség érkezett Isztanbulba, hogy a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatokról tárgyaljon. (Rador).

— Elhunyt szövetségi vezető. Aiud-Nagyenyeden 73 esztendősen korában meghalt Králik Vilmos, az aiudi-nagyenyedi Ipari Hitelszövetkezet ügyvezető elnöke. Benne a szövetségi elnöke egyik legbuzgóbb munkását végte el. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— Visszanémetesített családnév. (București). A hivatalos lap szeptember 28-i számában megjelent igazságügyi miniszteri határozat Boros János giurgiui lakosnak megengedi, hogy családi nevét Manderscheit-ra visszanémetesítse.

— Októberi ájtatosság. Olvasós Boldogasszony hónapjában, október folyamán rózsafüzéri ájtatosságokat tartanak a római katolikus templomokban. Timișoara-Temesvárott ezek az ájtatosságok az egyes templomokban a következő sorrendben lesznek: A belvárosi püspöki székesegyházban naponta reggel 7 órakor a szentmise keretében rózsafüzért mondanak, a hónap páratlan napjain magyarul. Ájtatosságot tartanak vasárnaponként délután 6 órakor is. Ezt az ájtatosságot ugyanazon a nyelven tartják, amelyen a délelőtti szentbeszéd hangzik. A belvárosi plébániatemplomban naponta este 7 órakor lesz októberi ájtatosság páratlan napokon magyar nyelven. Ma, pénteken, szombaton és vasárnap az ájtatossággal kapcsolatban Kis Szent Teréz tiszteletére is lesz ájtatosság, vasárnap magyar és német szentbeszédrel. A gyárvárosi plébániatemplomban naponta este 7 órakor lesz olvasós ájtatosság, az idén páros napokon magyar nyelven. Vasárnaponként és ünnepnaponként szentbeszéd is lesz. A befűző ájtatosság alkalmával magyar szentbeszéd. Az erzsébetvárosi plébániatemplomban naponta este 6 órakor lesz ájtatosság, minden kedden, csütörtökön és szombaton magyar nyelven. A vasárnapi ájtatosságok nyelve a délelőtti szentbeszéd nyelvével azonos. A józsefvárosi plébániatemplomban naponta félhat órakor lesz ájtatosság szentbeszédrel. A hónap páros napjain az ájtatosság nyelve magyar. A mehalai plébániatemplomban naponta este 6 órakor van ájtatosság szerdán és szombaton magyar nyelven. Az első vasárnapon egy-egy 6 órakor rózsafüzér-társulati tagok felvétele lesz.

TARZANT FOGTAK BRAZILIABAN

A lisszaboni Diarbo című újság jelenli Rio de Janeiróból, hogy a Brazília és Argentína közötti határvédken lévő őserdőben elvadult emberi lényt fedeztek fel. A fehér fajhoz tartozik, erős, vállas alak, azonban az emberi beszédet nem érti és a civilizációnak semmi jelét nem mutatja. A csendőrség csak nagy nehezen tudta elfogni. Az új tarzant a legközelebbi városba vitték, ahol lehetővé tették a közönségnek, hogy megtekintse.

— Veszett tehén tejét itták. (Saj. tud.) Lunca-Lunca Hunedoara-Hunyad megyei községben Vasile Ion gazda tehene megbetegedett és miután azt az állatorvos megvizsgálta, megállapította, hogy a tehén veszett. Tekintettel arra, hogy az egész család fogyasztotta a veszett tehén tejét valamennyiüket a devalválással járó kórházban helyezték el, ahol megfelelő kezelésben részesülnek.

— Szombaton lesz a riadójelző készülékek próbája. Timișoara-Temesvár város légvédelmi hivatala közli, hogy a riadójelző készülékek már jelzett próbáját holnap, szombaton délelőtt 9 és déli 1 óra között tartják meg. A gyakorlat kezdetét hosszan nyújtott szirénahangokkal jelzik, befejezését pedig rövid jelzésekkel, és így a lakosság tudja, hogy gyakorlatról van szó. Komoly riadó esetén ugyanis a riadó kezdetét rövid, befejezését viszont nyújtott jelzéssel tudatják. A riadókészülékek holnapi próbája alkalmával a készülékek esetleg több ízben is megszólalnak. Ezen próba alkalmával a közönségnek nem kell az óvóhelyre vonulnia.

— Elhunyt plébános. Az aradmegyei Cermeu-Csermő községben meghalt Berezyay Gyula római katolikus plébános, 59 éves korában. Berezyay plébános 28 évig működött Cermeu-Csermőn és munkájával általában megbecsülést vívott ki magának. Temetése ma megy végbe.

— A timișoara-i-temesvári kereskedelmi és iparkamara közleménye. A kereskedelmi és iparkamara a románosi-ai államtitkárság rendelete értelmében felszólít minden vállalatot (bármilyen alakban működik: egyéni cég, társaság), hogy a hivatalos lap 1942 március 14-i számában megjelent rendelet-törvény megkívánta nyilatkozatot, tekintettel arra, hogy a benyújtására kitűzött határidő már régen lejárt, közvetlenül az államtitkárságnak küldje. A kamara közli még, hogy az államtitkárság utasítására kimutatást terjesztett fel azokról a vállalatokról, amelyek a nyilatkozatot még nem nyújtották be s amennyiben ezek a vállalatok ezek után sem tesznek eleget a rendelkezéseknek, a május 1-i szabályozás-törvény értelmében büntetik.

— Őszi országos nagyvásár Tarnaveni-Dicsőszenmártonban. (Saj. tud.) Az idei őszi országos nagyvásárt Tarnaveni-Dicsőszenmártonban október 12, 13, 14 és 15 napjain, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken tartják meg. A vásárra szabályszerű járattal ellátott állatok minden vidékről felhajthatók Október 15-én, a nagyvásár utolsó napján, a kirakodó vásárt tartják.

— Adomány. A dr. Kakuk-csecsemőgondozó és gyermekotthon javára Szent Antal nevében H. I. 2000 lejt adományozott a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

— Vízbe fullt fürdőző gyermek. (Saj. tud.) A Tarnava Mica-Kiskükküllő megyei Vamatori község határában a folyó partján egy 7-8 éves fiúcska hulláját találták. Valószínű, hogy a fiú, aki valamely szomszédos községből való, fürdés közben vesztette el életét és holttestét a víz vetette partra.

PONTOS VÁLASZ

— Mari! Hogy lehet az, hogy ez a szék poros?
— Csakis úgy, kezcicsókolom, hogy napok óta nem ül rajta senki.

TANULSÁG

Jancsi a leckéjét tanulja:
— A teve nyolc napig is dolgozik, anélkül, hogy innék.
— Épp az ellentéte az apádnak! — szól közbe a mama.

Tömeges letartóztatások ügye a bengáliai parlament előtt

Amszterdam. A német távirati iroda jelenti: A bengáliai parlamentben a nemzeti tanács elnöke egy fejszólásra válaszulva közölte, hogy az indiai rendőrség 1942 augusztus 7. és november 30. között 88 személyt lőtt agyon és 453-at sebesített meg. Arra a kérdésre, hogy ebben a számban benne foglaltak-e azok, akik a hadsereg beavatkozása alkalmával veszítették életüket, az elnök azt fejtette, hogy erről nem állnak adatok rendelkezésére. Közölte egyben azt is, hogy 1942 augusztusától ez év augusztusáig Indiában 1100 személyt tartóztattak le, 1615-öt pedig az indiai védelmi törvény értelmében börtönöztek be. Politikai okokból 810 személyt ítéltek el. A törvényhozó gyűlés tagjai közül huszat szintén őrizetbe vettek, közülük hármat már el is ítélték, a többi pedig letartóztatásban marad. (Rador).

— Istentiszteleti sorrend. A timișoara-i-temesvári belvárosi római katolikus plébániatemplomban megváltozott a vasárnapi istentiszteletek időpontja. Délelőtt félkilenc órakor a magyar, féltíz órakor pedig a német iskolásgyermekek szentmiséjét tartják, 11 órakor kezdődik az ünnepélyes nagymise.

— Halálos baleset munka közben. (Saj. tud.) Lazarescu Toma 32 éves szelől munkás a Tarnava Mica-Kiskükküllő megyei Laslau-László községben munka közben véletlenül megérintette kezével a villanyvezetékét. A magas feszültségű áram azonnal megölte.

(*) Orvosi hír. Dr. Paul Dimitrescu, az aradi közkórház sebészeti osztályának orvosa visszaérkezett és rendel sebészeti, gynecológiai és urológiai betegeknek Aradon, Cloșca-utca 12. szám alatt, délután fejtény óratól öt óráig. Távbeszélő: 24-43.

— Muzik műsora. Október 1, péntek: Arad: Aro: „Ibolyacsokrok” (Lilia Silvi, Irsam Dilian), Corso: „Maltrancoa hölgy” (Lilia Silvi, Amadeo Nazari), Forum: „Meggzőkötött egy leány” (Maria Denis, Hugo Szari), Urania: „A nagy bűn” (Umberto Melnati, Maria Mercader, Clara Calamai). — Timișoara-Temesvár: Apollo: „Rád bízom a feleségem” (Heina Rihmann), Capitol: „Románc”, Thalia „A csodálatos herceg”.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Október 1, péntek: Arad: Kálmán (Avram Iancu-tér), Chinaciu (Marășesti-utca 68). — Timișoara-Temesvár: Belváros: Götz Mátyás (Bratiannu-tér és Lonovici-utca sark), Gyárváros: Meiszner (Petru Maior-tér 2), Erzsébetváros: Keller (Carol-ut), Józsefváros: Diana (Bratiannu-utca 29), Mehala: Chioresanu (Cloșca-utca 18). — Fratelia-Ujki-soda: Panajoth, — Freidorf-Szabadfalu: Bonomi.

SPORT

A CHINEZUL-CAMT BAJNOKI RAJTA

Timișoara-Temesvár kerületi bajnok ságát vasárnap kezdik. Az első őszi fordulóban a Chinezul-CAMT a Ripensia II-vel kerül össze. Ez a mérkőzés a Banatul pályáján délután negyedhárom órai kezdettel kerül eldöntésre. A kerületi bajnoki mérkőzés után a Politechnica a bradi-brádi Mica együttesével játszik a Hősök-kupájáért.

A Chinezul-CAMT ifjúsági csapata szintén megkezdte bajnoki mérkőzéseinek sorozatát. Az ifjúságiak rajtja már szombaton lesz, amikor délután négy órai kezdettel a Banatul pályáján a Ripensia ifjúsági csapatával mérkőz össze tudásukat.

A CHINEZUL-CAMT ÖKÖLVÍVÓI CARANSEBES-KARANSEBESÉN

A Chinezul-CAMT ökölvívó gárdájának legjobbjai tegnap este a CFR legjobbjaival együtt Bucureștiben szerepeltek. Vasárnap viszont a Chinezul-CAMT teljes gárdája, a már Bucureștiben járt legjobbakkal együtt, Caransebes-Karansebesen vendég szerepel, ahol sportünnepélyen vesz részt.

IDŐSZERŰ FÖLDRAJZ

Apulia

Asz Adria partvidéke egyik előnyulványán terülő zárt hegycsoport Monte Gargano vul csúcától, Olaszország „sarkantyujá-” az Apennini-félsziget délkeleti csúcá- a Santa Maria di Leuca-Fokig terjed Italia vidéke. A Leuca-Foknál keveredik Adriai- és Ióni-tenger vize.

Apulia belső vidéke, amely 19.221 négyzetkilométer felületű és mintegy két és fél millió lakost hordoz felületén. száraz meste- alajú fennsík, az Appenninekre támasz- odva. Itt fekszenek azok az ősi legelők, melyekről a nagy római költők, Horátius, ki Apuliában született és Vergilius, aki apuliani Brundisiumban (Brindisi) halt eg- — énekelték. A part mentén húzó- ivok termékeny vidékek, amelyeken olaj- k és szőlőültetvények virágnak.

Apulia megközelítése legkönnyebben az en rövid Orient-összeköttetést megterem- Ancona-Brindisi vasutvonal által lehetsé- s. Már ez a vasutvonal maga is igen nagy ratárijai jelentőséget ad Apuliának. Igen ontos mint tengeri kikötő a 150.000 lakost ámláló Tarento városa. Igen erősen kiépít- ték a San Paolo és San Pietro elővárosi- sánt szigetek. Az Adriai partvidék tengeri légi kikötője Brindisi, vagy régies latin evén Brundisium, amely 50.000 főnyi la- bsságot számít. Mint a Via Appia vég- ontja már a régi római időkben is nagy zerepet játszott abban a tekintetben, hogy Görögország és a kelet felé irányuló for- alomnak legfontosabb kikötőhelye volt.

Calabria

Dél-Olaszország legnagyobb félszigete, a arantói öböl, a Ióni tenger, a Messinai zoros és a Tyrrheni tenger között terül el.

Kopár, hegyes, gyéren lakott területe ez dél-Itáliának, Calabria, a rómaiak Brutti- ma, az ókorban mint görög gyarmat Nagy- örögországnak volt része. Itt fektült Syar- a gazdaságáról híres görög város, a ómaiak Kr. e. 276-ban foglalták el. A nyu- at-római birodalom összeomlása után a releti görögök, majd a bizáncok, később pe- g a szaracénok vették birtokukba. A sza- racénokat a 11. században a normanok üt- ték el. A 11. században II. Roger norman király. Sziciliát és Dél-Itáliát egyesítve, megalapította a nápolyi királyságot. A nor- man ház kihalása után VI. Henrik német császár szerezte meg Calabria és a nápolyi királyság birtokait. Majd a francia Anjou- család olasz ágának birtokába került. Ekként Calabria a magyar történelemmel is kapcsolathoz jutott, mert Nagy Lajos király seregének egyrésze az őcse megölését megköszölő 1350. évi hadjárat során Ca- labrián is végig vonult.

Calabria, mint a nápolyi királyság egy tartománya, 1505-től 1714-ig spanyol, 1714-től 1860-ig pedig osztrák uralom alatt állott, 1860-ban Garibaldi 1000 önkéntes élén indult el Reggio di Calabria-ból és át- kelve a Messinai szoroson, meghódította Sziciliát.

Calabria Dél-Olaszország egyik legna- gyobb tartománya, területe 15.083 négyzet- kilométer. lakóinak száma pedig az 1936. évi olasz népszámlálás adatai szerint 1.771.651. A népesség rendkívül alacsony műveltségi színvonalon áll, amire jellemző, hogy 48 százaléka analfabéta. A calabriai- ak rendkívül szaporák. 1940-ben ezer lélek- re 30,7 élveszültött esett, a halálozási arány- szám pedig 14,6 volt. A természetes szapo- rodás tehát ezer lélekre 16,1, ami a nyugat- európai országok de még az északolaszor- szági tartományok természetes szaporodásá- hoz viszonyítva is magas. A nehéz közleke- dési viszonyok miatt Calabria gazdasági és műveltségi tekintetben is elmaradt Olasz- ország többi tartományai mögött.

Kihordó kocsist

azonnal fel fogadunk. Komoly, 50 éven fölül vagy katonailag lementett fata- labb egyének jelenkeznek. Havi kereset 18.000 lej Timisoara III., Ion Vasil- utca 4. szám., Mercures.

Tihennő

TEGEZÉS

Írta: HARSÁNYI ZSOLT

Próbáltam ezt idegenekkel megértetni, de sehogysém értették, váltig csodálkoztak rajta.

Nem azon, hogy a felületesebb ismerősök magázzák, a szorosabb barátok tegezik egy- mást. Megvan ez másutt is, bár nehezebb- ben adják, mint mi. A franciák is nehezebb- ben tegeződnek mint mi, a németek meg ép- pen nehéz tegezők. De azért van náluk te- gezés, megértik ezt ők is. Azt a furcsaságot nem értik meg, hogy az ember meg van hi- va vacsorára, ott találkozik emberekkel, akiket sohasem látott, akiknek sem nevét, sem állását, sem családi állapotát nem tud- ja, de mikor a házigazda érthetetlenül el- duruzsoló bemutatás szavai elhangzottak, az ember az előre nyújtott parolához a követ- kező szavakat mellékel:

— Nagyon örvendek, szervusz, kérlek alásnan.

Ha sok a vendég és a házigazda elvált, hogy kiket mutatott már be egymásnak, ki- ket nem, akkor meg éppen olyan dolgok származnak, amelyek nekünk természetese- sek, de a külföldi csodálkozó mosollyal in- gatja a fejét. Például hozzám lép egy ur és így szól:

— Pardon, kérlek alásnan, légy kegyes bemutatni a nagyságos asszonynak.

Mire a feleségemhez fordulok, de rögtön visszafordulok az illetőhöz a legközvetle- nebb és legnyájasabb barátság hangján:

— Bocssá meg, öregem, nem tudom a ne- vedet, mutatkozz meg magad.

Az idegen ezen hasát fogná nevetében, ha nem restelne illetlen lenni. És álmé- kodva hallják tőlem, hogy az uriháznál ta- lálkozó vendégek bármelyike halálosan meg volna sértve, ha valaki lemagázná. Csodál- kozik, mert, hogy mindezt megérthesse történelmi magyarázatot kellene tartanom neki. Hogy hát ősi nyelvünk csak a tege- zést ismerte. A jobbágy is tegezte a ldrályt. De hogy az alsóbbbrangú mégis megmutas- sa tiszteletét a felsőbbbrangúnak, ilyenféle kaecskaringós mondatformákat kanyarított tegezetében: „Hidd el, nagy köszönettel va- gyok te kegyelmed iránt, mióta te kegyel- med íngében megsegítettél”. Aztán a „te kegyelmed” hanghordozásába lassan bele- érződött a nagy kezdőbetű. Lett belőle Ke- gyelmed és annyit vesztett értelmében, mint amennyit nyert rangban, akárcsak va- lami gögös tisztviselővel szokott történni. Évszázadok észrevétlen szitálása rizza meg az ilyen mondatokat, amíg használatuk írásjelet és új szintet lop be szavaik közé.

Mikor az a tegező szólás, hogy „Higye meg a te nagyságod”, ezt a csak zenében különböző alakot öltötte fel, hogy „Higye meg Nagyságod”, — akkor megszületett a magázás. De miért vannak mégis, akik az első látásra ismeretlenül is tegezik egy- mást? Mert a nemesi osztály csak egymás között házasodtak, egyetlen nagy család- ot alkotott, a rokonok pedig tegezték egymást. Bármelyik uriháznál találkoztak invitált vendégek gyanánt két ember, már eleve bi- zonyosak lehettek arról, hogy rokonok. Aki pedig nem tegezi a rokont, az úgy tesz,

mintha ki akarná nézni a familiából. Ma már más világ van, a középosztály a régi zárt fajta helyett már régen szabadabb for- galmu rétegekből adódik, de a hajdani ro- koni tegezés esőkevényét ma is gyakoroljuk.

Ámbár ez a szokás részben van.

Vannak azonban gögös ridegek, valóság- gos rémei az ilyen szenvedélyes tegezőnek. Például a rettegett bankelnök. Az nem te- gezi az alantas főtisztviselőket az Istennek se. Pedig ott van Kohári ur, aki majd meg- hal azért, hogy a bankelnökkel tegeződjék. Hosszu évek óta lesi az alkalmat, amikor fülön ragadhatja a nagy férfiú egy véletlen tegező elszólását és rácsapjon a bruder- vi- szony rögtöni leszegezésére. Mit lehet tud- ni, az ördög nem alszik! És ime, mi történt nemrég! Kohári bent volt a félelmes el- nöknél és referált neki.

— Főös — mondta, — hogy tervezett tranzakciónk ötletére a Fonáláru hasonló lépéssel fog felelni.

A bankelnök unottan legyintett és a Fon- aláru jelentéktelen voltát milyen megvet- ve felelt:

— Mondd már.

Kohári elpirult és villámgyorsan, ment- hetetlenül visszaért az ismert szólásforma véletlen alakjával. Azonnal vakmerően ref- lektált:

— Igazad van, ne törődjünk vele, kérlek alásnan...

Azóta is tegeződnek, Kohári állandó bol- dog pirulással, a bankelnök csikorgó fog- gal. De tegeződnek.

Talán ennek a történetnek hite tette óva- tóssá ama másik eset hősét, amelyet szin- tén el akarok mondani. Ez a hős ariszto- krata, szenvedélyes sportember, mondjuk galamblovó, a sport révén polgári egyének- kel is összejön olykor, ha azok kitünő ga- lamblovók. Összejön velük, de gögös gond- lal vigyáz rá, hogy ne tegezze őket.

Barátunk, Bergényi is galamblovó, de korántsem arisztokrata. Sőt. Éppen ezért az álmok álma volt számára, hogy egy mágnással tegeződjék. És a sport révén a minap összeismerkedett az exkluzív főúrral. És dobogó szívével leste, hogy lesz-e tegezés, vagy nem lesz. Ez pedig hosszú ideig nem volt megállapítható, mert mind a ketten rendkívül ravasz mondat szerkezetekkel ke- rülték az olyan mondatokat, amelyekből ez kideríthetett volna. A mágnás azért, hogy ne kelljen tegezni. Bergényi azért, hogy ne kelljen elkezdni a magázást, hogy nyitva maradjon az ajtó, amelynél át egy pertu- kájezésre azonnal rá lehet csapni.

Hát ahogy így diskurálnak, Bergényi pa- naszkodik, hogy a legutóbbi versenyen ül- dözte a balszerencse és harmadik lett két sokkal rosszabb céllovó után. Az ariszto- krata jóindulattal vigasztalta:

— Nem kell azt olyan tragikusan venni. A szerencse forgandó. A közmondás is azt mondja: ma nekem... —

E pillanatban Bergényi szeme megvillant és szíve dobogni kezdett. A főúr pedig nyelt egyet és így folytatta:

— ... hoinap önnök,

BECIKKELYEZTEK A ROMÁN- SZLOVÁK ADÓUGYI EGYZEMENYT. (Pozsony). A hajózás kettős megadó- ratását kizáró román-szlovák adóügyi egyezményt becikkelyező okiratokat most cserélték ki a szlovák fővárosban. Az okiratok kieseréséért Tuka szlovák miniszterelnök és külügyminiszter, va- lamint Elefterescu pozsonyi román kö- vet végezte (Rador).

NEM BEKÉRŐL, HANEM GYŐZE- LEMRŐL BESZELÜNK NEMETOR- SZÁGBAN — MONDOTTA DR. LEY. (Berlin). A birodalmi munkaszervezet vezetőjének, dr. Leynek meghívására a munkaszervezet vezetői értekezletre gyűltek egybe. Az értekezlet több napig tartott és ez idő alatt Ley dr. több iz- ben mondot beszédet. Az értekezlet be- fejezésekor Ley dr. megállapította, hogy a német nép meg van győződve ennek a harenak a szükségességéről és kész a háborút a német fegyverek győ- zelméig viselni. Ellenségeink — mon- dotta Ley dr. — egyetlen meglepetés- ben reménykednek, a német nép gyen- geségében. Németországban azonban nem a békéről beszélünk, hanem a győ- zelemről — fejezte be dr. Ley beszédét. (Rador).

VIKTORIA VOLT SPANYOL KI- RÁLYNÉ HAZASSÁGA. (Stockholm). A Nemzetközi Sajtótudósító ismerteti a newyorki Daily Mirror című lap híréit, amely szerinti Viktória volt spanyol ki- rályné a közeljövőben Alba hercegével házasságra lép. (DNB).

A HINDUK NAGY LELKESEDÉS- SEL KÉSZÜLNEK A 75 ÉVES GANDHI ÜNNEPLÉSÉRE. (Rangoon) Mohandasz Karamcsand Gandhi, a hin- duk népszerű vezére, október 2-án üli meg 75-ik születésnapját. Egész Kelet- Ázsia hindu népe nagy lelkesedéssel ké- szül ennek a napnak a megünneplésére. A hinduk így akarnak a börtönben lévő népvezér iránti szeretetüknél és ragas- zódásuknak kifejezést adni. Kelet- Ázsia valamennyi hindu városában és falujában ünnepeket rendeznek ezen a napon.

ARVIZ INDIÁBAN. (Genf). A brit hírszolgálat jelené szerint 48 órá- s esőzés után az emelkedésben lévő Ve- rrune folyó kiáradt és előtönte a part- jai mentén fekvő termőföldeket és épü- leteket. Benaresz városát is elöntötte az árvíz, 50 ház összedőlt. (Rador).

ANGOL KATONAI REPÜLŐGÉP KÉNYSZERLESZÁLLÁSA TÖRÖK TER- RÜLETÉN. (Amszterdam). A német távirati iroda jelenti: A Reuter ügynök- ség ankarai értesülése szerint egy kato- nai szállításra szolgáló brit repülőgép Bodrum északtörökországi város közelé- ben kényszerleszállást végzett. A gépen helyetfoglaló tizenhat személy közül kettőn megsebesültek. (Rador).

CSUNGKING BIRALJA A KINAI KOMMUNISTA HADSEREGET. (Sanghaj). A csungkingi politikai népa- tanács egy nyilatkozata szerint: a 18-ik kommunista hadsereget engedetlensé- gel és forradalmi magatartással vádol- ják. Ugy tudják, hogy Csungking és a kommunista főváros Yenan között nagy méreteket öltött a gyűlölködés, vádol- ják és fenyegetik egymást. A népa- táncsnak az a véleménye, hogy a kom- munista-szervezeteket fel kell oszlatni hadseregeiket, pedig a Csungking-ha- seregbe kell beolvaztatni. (DNB).

Rádió

OKTÓBER 2, SZOMBAT

Bucuresti: 6.55—8 Hírek, reggeli hangverseny. 12,45 Hírek, 13 Bajtársi óra, 13.50 Hírek németül. 14 Hírek, 14.15 Közlemények, 14.30 Sebesültek szórakoztató órája, 15.30 Könyvi zene. 15.40 Katonák üzennek, 16.40 Hírek oroszul, 17 Sétahangverseny, 18 Felol- vasás, 18.15 Operatréfzetek, 19 Hírek németül, 19.15 Bécsi zene, 19.40 Közle- mények, 19.45 Hírek, 20 Szórakoztató zene, 20.40 Ismeretterjesztő előadások, 21 Zenekari játékok énekek. 22 Hírek, sportesemények, 22.15 Közlemények, 22.20 Szórakoztató zene.

Budapest I.: 6.25 Torna, zene, hírek, zene, 8 Hírek német, román, szlovák,

ruszin, szerb nyelven. 8.30 Rádióiskola. 10 Hírek, 10.15 Zenekar, 11.15 Szóra- koztató zene, 11.40 Emlékezők. 12.10 Művészlemez, 12.40 Hírek, 14 Fuvó- zenekar, 14.30 Hírek, 15 Táncegyüttes. 15.30 Felolvasás, 16.15 Szórakoztató zene, 16.45 Hírek, 17 Nóták cigányzené- vel, 17.50 A világirodalom gyöngyei. 18.20 Közvetítés, 18.50 Hírek, 19 Cseve- gés. 19.10 Tarka est, 20.20 Hangképek innen-onnan, 20.45 Gitár, 21.40 Hírek, 22.40 Filiszteusok, 23.45 Hírek.

Elveszett

pénztárcám iratokkal a jószérvárosi lakomáról lakomámig. Kérem a becsü- lletes megtalálót, hogy a pénz meg ar- tás mellett hozza el irataimat rende- lőmbé, Timisoara, IV., Mircea Voda u. 12. szám Dr. Braun Károly.

Próhirdetések

ROVID zongora bérbeadó. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 2. (2639)
SZEP kombinált szobát, valamint külön egy hármass szekrényt alkalmi áron vendék. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (2643)

ASZTAL-AGY, nagyobb asztalok, kinyitható vaságy, kétszárnyu ajtók, ablakszárnyak eladó. Arad-Micalaca-nou, Dr. Ioan Suciu-ut 113. (2644)

VALÓDI perzsa és vakond-bunda jó állapotú, ebédlő és összestető belföldi paraszonyeg, festmények és lenágyeműi olcsón eladó. Arad, Episcopiei-utca 5, I em. 6. (2645)

SZEP sötétkék őszi kabát, 16 éves leányka részére, eladó. Arad, Royal cukorka-tízlet, Catedralei-tér és Goldis-utca sarkán. (2647)

VÁRÓNŐ házakhoz ajánljuk Vállalói női- férfi- és gyermekruhák, valamint fehérnemű varrását és javítását. Harisnyaszemelés kézzel és talpalás. Címeket Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. (2648)

FORUM-MOZI. ARAD

Ma bemutató. Az év legpazarabb kiállítású revüje. Tancos vigyáék.

Megszökött egy leány

Főszerepben: **MARIA DENIS, HUGO SEZARI.**

BOR-BUTORZAT, ecetes, szmirnászonyeg, vaságyak, szekrények stb. eladók. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4.

HATSZEK-ÜGYNÖKSÉG, Arad, Carol-körút 17. Távbeszélő 16-31. -- 15.000.000: városháza közeli sarkokbérvilla (ótlakások), központi fűtésrel; A színház közvétel közelében négylakásos, nagykertes bérház, 7.500.000; villanegyvedben főúti kétlakásos, nagykertes, 7.000.000; Catedralei-térenél háromszobás lakásokkal, kertes, 5.000.000; belvárosi tizlakásos felerésze, 4.300.000; négylakásos, nagykertes, 4.900.000; belvárosi autóbussz-megállónál üzletes sarkobérház, 3.700.000; főúti bérvilla, felerésze, 2.800.000; belvárosi háromszobás, 2.600.000; a református templomnál üzletes 2.000.000; kórháznál, háromszobás, fűdőszobás, 1.650.000; gyermekórháznál felerészben 4 lakásos háromszobás gyümölcsösrel 1.500.000; tisztviselő-telepi kétszobás nagykertes, 1.200.000; háromlakásos nagykertes Sagunanál, 650.000; permavai kis ház kerttel. (294)

CURSO-MOZI Előadások 3, 5, 7, 9-ór Távbeszélő 38-95

AMEDEO NAZZARI és VERA CARMU — kedvessége, humorja
Ez a villa eladó (csavargók klubja)
 izgalmas élvezetét, zamatos történetét felejtgetlenné teszik.

SÖTÉTKÉK, korszerű, mély gyermekkocsi, járóka és női kerékpár eladó. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. sz. (2656)

ELADÓ aradi házak: a központban korszerű bérvilla, központi fűtés, gépkocsiszin, 15 millió, 3-szobás magyárvilla 2.800.000. 10-lakásos erős bérház a vasút mellett 5.500.000. 5-lakásos bérház részben fűdőszobás, 4.200.000, 3-lakásos, nagy kerttel 1.500.000. 4 lakással, kertese, a gyermekórház mellett 2 millió, a cukorgyár mellett öröklakással 400 ezer Mossotzy-telepen családi házak 500.000 lejtől, a CFR fűdőház mellett szoba-konyhás kis ház 130.000 lej. „Rapid”-iroda, Eminescu-utca 3. (2658)

KÉZI tárkocsi eladó. Arad, Grivitei-utca 31/a. (2669)

ÓRAKÖNYVELEST vállalatok. Címeket Libro-papírüzletbe, Arad. (2676)

VILÁGOS hálószoba, értékes ebédlő, hosszuhajós varrógép, összecusukható vaságy eladó. Timișoara III., Carol-körút 57, földszint 3. (7753)

GEPLAKATOST és motorszerezőt azonnal alkalmazunk. Friedrich, Timișoara II., Cugulniceanu-utca 8. (7752)

NAGY fikusz, oriási aspaeraguseok, valamint több szobaj növény eladó. Timișoara III., Plevnei-tér 8. (7750)

BUCURESTIBE utazom, mindenmely ügy elintézését vállalom. Kizárólag naponta 11 — 2 óra között, Timișoara III., Plevnei-tér 8, szám. (7751)

APOLÓNÓ ajánljuk beteg, esetleg gyermek mellé. Vidékre is megy. Timișoara III., Raneti-utca 58. (7749)

MUNKASLEANYOKAT gombolyításhoz felfogadunk. Timișoara I., Braila-utca 2., a Savoy-szállodával szemben levő szöfvőde. (7748)

VAS-PÉNZSEKRENYT veszünk. Ajánlatokat timișoarai 38-87 telefonszámra kértünk. (7747)

KÜLÖNBEJÁRATU, lehetőleg központi fekvésű butorozott szobát keres azonnalra, vagy későbbre diplomás ur. Ajánlatokat „Csendes szoba” jelígre a timișoarai kiadóba kérek. (7746)

KÁRPITOS munkát, újat, vagy javításokat legolcsóbban vállalom. Házhoz is megyek. Timișoara IV., Pop de Besești-utca 7, szám, 6. ajtó. (7745)

MINDENEST vagy bejárónót október 1-re alkalmazunk. Timișoara III., Brancoveanu-utca 22. (7744)

CURSO-MOZI, Arad Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor TELEFON 23-64

Ma bemutató. **Lilla Syvi, Amedeo Nazzari** mindent felülmuló a kitalása.

A makrancos hölgy

döntő s kerü sorozatunk második nagy alkotása.

FÉRFIKERÉKPÁR, ballongamis, jó állapotú, eladó. Cim a timișoarai kiadóban. (7738)

KIVÁLÓ ebéd-ellátás uriházban és házon kívül kapható. Felvilágosítást ad Deutschné, Timișoara 22-52 távbeszélő szám alatt. Ugyanott evőszéköt és kettős ablakra függönyt vesznek. (7727)

KALAPOSSEGÉD kézilány és tanuló lány, jó fizetéssel, azonnali alkalmazást kap. „Regina”-kalapszalonn, Timișoara II., Traian-tér, 7. szám. (7757)

TISZTVISELŐNÖT hosszabb gyakorlattal bírót minden irodai munkában jártasat, aki a román és német nyelvet szóban és írásban bírja, keres kereskedelmi vállalat. Ajánlatot megfelelő ajánlással „Gyakorlott munkaerő” jelígre a timișoarai kiadóba kérünk. (7770)

FÜTŐ központi fűtésre ajánljuk. Timișoara IV., Nicolae Balcescu-u. 44, szám, Dezső Imre. (7736)

ARO-kert, Arad távbeszélő 24-45

Ma az olasz limipar remek kiállítás, a legbájosabb szereplőkkel. **Lilla Syvi és Irsem Dilián**-nal.

Ibolya-csokrok

Vasárnap 11:30 órakor matiné olcsó helyárrakkal

KIADÓ szép nagy, napos, butorozott szoba fűdőszoba-használattal, a Mehala elején. Ajánlatokat „Kertes magánház” jelígre a timișoarai kiadóba kérek. (7755)

ELADÓK házihelyek a III. kerületben, a Hébe-utcában. Érdeklődjék: Timișoara I., București-utca 8. alatt, távbeszélő 40-32. (7754)

VESEK egy pár 40-es számú, magasszárú női cipőt Timișoara III., Eroilor dela Tisza-utca 55. (a vágóhid előtt). (7732)

Pályázat-hirdetés

Az utca de beiuși-belényes-ujlaki református egyház felekezeti iskolája I. tanítói állására pályázatot hirdet. Pályázhatnak okleveles tanítók. Pályázati kéresek a következő címre küldendők: Oficiul Parohial Reformát Uileac de Beiuș, u. Bitor. Posta, vasúti állomás, körorvos helyben. Fizetés természetben és pénzben kb. 12.000 lej vagy megegyezés szerint. Kötelesség: a IV—VII. vegyes osztályok vezetése (36 novendék.) Az a las náladéki alant elitoglatlanó. Megválasztott uiköltseget az egyház meg téríti. **A presbiterium.**

FEKETE, 40-es számú női antilop-cipő eladó. Garai, Timișoara II., Stefan cel Mare-utca 10. (7743)

KERESEK bérbe jó zongorát. Ajánlatokat „Karnagy” jelígre a timișoarai kiadóba kérek. (7711)

DIVAT-TERVEZŐ, felsőruha-, fehérnemű-, varró-, szabászati-, rajz-, művirág-, szövészeti-, kesztyű-, játék-, aranyhímzés-, bőr-, munka-, orsócsipke-, stb. tanfolyam kezdődik. Somoray Julia munkatanítónő, Timișoara IV., Bratianu utca 12, szám, az udvarban. (7724)

GYÖNYÖRŐ HALÓSZOBA, Lengyel-butor, eladó. Megtekinthető 9—11-ig, délután 2—4-ig. Távbeszélő 41—40. Timișoara I., Paulescu-utca 2, I. em. 5. ajtó. Margina-ház. (7722)

ELADÓ románkó, rádió, 2 meg 1, különféle ruha, egy pár jóállapotú férficipő, egy pár 36-os fekete női cipő. Érdeklődni: Timișoara III., Carol-ut 15., 8. ajtó, 9—11 és 3—6 óra között. (7729)

BEJÁRÓNÓT, főzéshez értőt, felfogadok október 1-re. Timișoara, IV., Fröbl-u. 52., 4. ajtó. (7726)

UFA NIA színház Arad Távbeszélő 12-32.

Ma **UMBERTO MELNATI** a közkeletű olasz humorista **MARIA MERCADER, CLARA CALAMAI** humorral telet filijük

A nagy bűn (Urima cel bra)

Híradó. Jegyelővét.

FIGYELJE meg e hirdetést, hasznára lesz. Eredeti modell-kalapok, finom szalon-alakúak mérsékelt áron. Weinbergerné Donath Elza női kalapüzlete, Arad, Metianu-utca 15. (2650)

JOL SZABOTT, valódi anyagból készült fűző és melltartó, Weinbergerné Donath Elza ruhaüzletében, Arad, Metianu-utca 15. szám. (2651)

HAZVEZETŐNŐI állást keres művelt nő magános urnál, vidéken. Bernát Mancsi, Arad, Marasesti-utca 52. (2653)

ATCSERELNÉK férfiruhát, bakancsot, cipőt vagy posztó csizmát kifogástalan állapotban levőt, alkordeonra, érték elmentésénél különbözettel megfizetem. Címeket Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. (2654)

VIDÉKRE, 80 holdas tanya a katonaszolgálat alól mentesített, családos bérest keresek, aki vezetni és gazdálkodni tud. Arad, Vladimirescu-utca 10. Gamber. (2655)

UJ téglá eladó. Arad, Brumarel-utca 5. (2678)

HUSTALAN napokon a legjobb tanácsadó a Mazaaznan-fele Kézi-Szakácskönyv, Dr. Hamsch. kapható a Jachan-fele könyvtárakésben, Timișoara-n Belvárosban, Ara 50 lej. Vidékre 85 lej. (7734)

VÁMMALOM Chereluz-Kerülős községben, egy pár 36. colos kő, egy pár 40 cm. daráló, egy trier, 14 Hp. motor teljes üzemben eladó. Érdeklődni: Crișan Ioan, kereskedőnél, Pancota. (304)

RÉZÁGY sodronybetéttel, felbitó, sötét színű férfiruha, antik íróasztal és henteser eladó Timișoara II., P. Tegle utca 1. szám, 3 ajtó. (5334)

HEGEDŰ, 4/4-es, kijátszott, jóhangú, eladó. Megtekinthető déli 1—4 óra közt, Timișoara II., Traian-tér 7. I. em. 17., hátulsó udvar. (7794)

RECAMIET, jó állapotban levőt, megvételre keresek. Címeket árnyegjelzéssel „Vásár” jelígre a timișoarai kiadóba kérek. (5333)

GYÖGYSZERTAR, teljes felszereléssel, eladó. Cim: Aczsi mérnök, Timișoara II., Dacilor-utca 10, II em. (2670)